

Abstrakt

Diplomová práca sa venuje konceptu práv environmentálnej demokracie na úrovni Aarhuského dohovoru. Práva environmentálnej demokracie, ktorými sú prístup verejnosti k informáciám, účasť verejnosti na rozhodovaní a právo na súdnu ochranu v záležitostiach životného prostredia, sa prvý krát na globálnej úrovni objavili v Zásade 10 Deklarácie o životnom prostredí a rozvoji v Riu de Janeiro v roku 1992. Tou bola uznaná základná rola zapájania občianskej spoločnosti v rozhodovaní vo veciach životného prostredia, a mala zásadný vplyv pre naplnenie cieľov udržateľného rozvoja. Dodnes najvýznamnejším spracovaním Zásady 10 v medzinárodnom práve je Aarhuský dohovor prijatý Európskou hospodárskou komisiou OSN v roku 1998.

Hlavnou výskumnou otázkou diplomovej práce je či a ako je možné merať environmentálnu demokraciu na úrovni regiónu EHK OSN, teda implementáciu ustanovení Aarhuského dohovoru jeho zmluvnými stranami. Výskumným problémom práce je preto vytvorenie teoretického rámca a metodologického postupu pre vznik kompozitného indikátora na meranie práv environmentálnej demokracie na úrovni Aarhuského dohovoru, ktorý je v práci demonštrovaný na jeho prvom pilieri. Práca má teoretickú povahu a na splnenie stanoveného cieľa používa kvalitatívnu metódu obsahovej analýzy a kvalitatívne postupy metódy tvorby kompozitného indikátora, demonštrované na prvom pilieri Dohovoru. V práci je vytvorená konceptualizácia a operacionalizácia ustanovení prvého pilieru Dohovoru (článok 4 a 5) do merateľných indikátorov a hodnotiaci rámec pre ich interpretáciu.

Výsledkom práce je teoretický rámec a metodologický postup pre tvorbu indikátorov prvého piliera Dohovoru a ich hodnotenie, ktoré sú využiteľné pre tvorbu indikátorov merajúcich implementáciu ďalších dvoch pilierov Dohovoru. Tie budú viesť ku vzniku kompletného Indexu environmentálnej demokracie podľa Aarhuského dohovoru, o ktorého tvorbu prejavila záujem česká NNO Arnika.